

پیلۆ

جیا بکاتهوه. باش شارهزا ببو، کسێ چ پیلۆویک له پێدەکات، هه‌ربۆیه‌ش، به‌بی سەیرکردنی دەم و چاو، دەیزانی له‌بەر کام پیلۆ هه‌لده‌ستیته‌وه‌و کامیشیان پشتگۆی ده‌خات. ئەو له‌هه‌موو میوانانی هۆتیل د‌خۆشتر بوو کاتیک پیلۆویک به‌ره‌و لای ده‌هات، خه‌مگینترین که‌سیش بوو، که پیلۆ به‌ ویدا ده‌رۆیشت و له‌به‌رده‌می ئۆقره‌ی نه‌ده‌گرت. به‌ده‌ست خۆی نه‌بوو، هه‌موو دونیای له‌ پیلۆ ده‌بینی، ناحه‌قیشتی نه‌بوو، قه‌ده‌ر نوسیبووی که تاده‌مریت نانی له‌ده‌ست پیلۆ بی‌ت.

هیمنی بۆیاخچی، ئەگه‌ر چی سه‌ری ده‌قگرتو ببو له‌ته‌نیا سه‌یرکردنی پیلۆ، به‌لام تابلیی سه‌ره‌رز بوو. به‌و ته‌مه‌نه تازە گه‌نجی خۆیه‌وه، وه‌کو پیاویکی له‌خۆگه‌رایه‌وه‌ی به‌ته‌مه‌ن ده‌هاته به‌رچاو. ده‌یزانی ئه‌وه‌ی چاوی له‌ده‌ستی ئەم و ئەو بی‌ت بۆ ژیان، هه‌موو ژیا‌نی خۆی به‌ مردوویی به‌سه‌ر ده‌بات، بۆیه له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی کاره‌که‌ی ته‌واو بی‌زاری کردبوو، به‌لام ئاسوده‌بوو به‌وه‌ی که نانی له‌ ده‌ستی پیلۆه ئەک مرو‌ف. زۆر شوکرانه‌ی قه‌ده‌ریشتی ده‌کرد که‌کردویه‌تی به‌ بۆیاخچی باشت‌ترین هۆتیلی شار، چونکه ده‌یزانی ده‌یان گه‌نج و می‌رمندالی گه‌ره‌که‌که‌یان ئیره‌یی به‌ ژیا‌نی ئەو ده‌به‌ن و به‌ ئاواتی کاره‌که‌یه‌وه خه‌و ده‌بینن.

له‌شه‌ویکی جه‌نجالی وه‌ک ئەو شه‌وه، ئەو له‌هه‌موو ئەوانه‌ی له‌ هۆله‌که‌دا بوون باشت‌ر ده‌یزانی چی ده‌گوزه‌ری‌ت، چونکه ئەوان ته‌نیا سه‌ر می‌زه‌کانیان ده‌بینی، ئه‌ویش هه‌موو ئەوپیلۆوانه‌ی ده‌بینی که له‌ ژیر می‌زه‌وه به‌ره‌و قاچوقوولی ژنان ده‌خزان. هیمن واقی و‌ر ده‌ما که‌ده‌بینی دوو پیاوی سه‌ر یه‌ک می‌ن، ده‌ستیان له‌ناو ده‌ستی ژنه‌کانیان‌ه‌و له‌ژیره‌وه‌ش پیلۆ له‌ پیلۆی ژنه‌کانی یه‌کتر ده‌خشی‌نن، به‌لام ئه‌وه‌ی به‌لایه‌وه گ‌رنگ‌تر بوو، ته‌نیا پیس بوونی پیلۆه‌کانیان بوو. هیمن که له‌ هه‌موو ژیا‌نی چه‌زی له‌خیا‌نه‌ت نه‌ده‌کرد، له‌و ساتانه‌دا پی‌خۆش‌بوو هۆله‌که بی‌ته یه‌کپارچه پیلۆ له‌یه‌ک‌خشان‌دن تا بازا‌ری گه‌رم‌تر بی‌ت و به‌گه‌رفانیکی پ‌ر به‌ره‌ولای دایکی هه‌میشه چاوه‌ری‌ی بگه‌ریته‌وه. تینه‌ده‌گه‌یشت بۆچی ئەوان هه‌ستیان له‌ ری‌ی

پیلایو

پیلایو کانیان دهگۆرنهوه، بهلام لهخۆبایی بوو که خۆی، بهو سادهیهوه، دهست لهناو دهستی گولچینی دراوسی و خوشهویستی دهنیت، ماقوولانی شاریش، بوخوشهویستی، پیلایو لهیهکتر دهخشیین.

ئهو شهوه ژییانی ژن و میردایهتی ههموو میوانانی هۆل لهبهر دهستی ئهو دابوو. ئهو باشترین کهس بوو بزانییت کام پیلایو لهگهله کامهیان جووته، بهلام ئهم نهینییهی قهت نهدهدرکاند، چونکه دهیزانی تا قاچ لهیهکخشاندن بهردهوام بییت، پارهی ئهو شهوه زیاد دهکات. بۆیه کاتیکی دوو پیلایو بهرهو یهکتر دهخزان، ئهو دهگهشایهوهو وهکو تهماشاکهری فووتبۆل هاواری دهکردو هانی دهدان.

لهناوهراستی ئاههنگدا، چهندین پیلایو لای هیمن نۆرهی گرتبوو و هۆلهکه نیوه بهتالیکی لیهاتبوو. ههریهکهو بیانویهکی بۆپیلایو پیس بوونهکهی دهوژیهوه. ئهم دهیگوت گارسۆنهکه، ئهو دهیگوت لهکاتی سهمادا، یهکیکی تر سویندی دهخوارد، مندالهکهم. پیلایو ببوه بابهتهی سهرهکی زۆربهی میوانه ناودارهکانی شار.

ئهویش لهنیو ئهم جهنجالییه و گهرهلاوژه پیر لهدرۆیهدا تهواو کاس بیوو. ئهو که تهنانهت له ووشهی پیلایو بیزاره، ئهمانیش ههموو قسهکانیان به پیلایو دهستی پیدهکرد و کۆتای دههات "..... پیلایو ... پیلایوووو پیلایوووی پیلایوووت..... پیلایوووم تو من پیلایوووووو....."

مۆسیقا تا دههات به تینتر دهژهنرا، بهلام زۆربهی میوانانی هۆل بیریان لای پیلایو کانیان بوو. سهما و خواردن و خواردنهوه و خۆهلهکیشانییش ههمووی راگیرا تا پیلایوهکان پاک بکرینهوه.

پیلایو

ئەو ژن و مێردانەى دەست لە ناو دەست لەسەر مێزەکان دانیشتبوون، بە جیا و بەدزی یەكەو بە پاكردنەوێ پیلایو كانیان روویان لەو دەکرد. لەو ساتانەدا، هیمن بەقەشەیهك دەهاتە بەرچاوەكە لە گوناھەكان دەبەخشیت بێ ئەوێ گوی لە دانپیدانی تاوانەكان بگرییت.

سەمای دوای نیو سەرخۆشی بە تەواوی گەرم داھات و بازاری ئەوی سارد و سەر کرد. قریشكەى گۆرانی بیژو زریكەى مۆسیقا ئەو ناوێ دەتەنى، بۆنى سیگار و شەراب تێكەل بە بۆنى میکیاج و عەتر و ھەناسە و عارەقە ببو. چراكان تا دەھات كزتر دەكران و ھەوەسیش بە جۆش و خروشتەر دەبوو. میوانانیش لە خۆشی و سەرخۆشیان چیتە بیران لە گوناخ شاردنەوێ نەدەكردەوێ.

بۆ ئەوێ خەو لە چاوەكانى بڕەوێتەوێ، ئەویش دەستی کرد بە ژماردنێ قاچى میوانان. بەلام چەند جار، سەر لەنوی دەستی بەژماردن دەكردەوێ و ھەر نەیدەتوانى بیانژمیری، چونكە زۆربەیان دوو دوو قاچیان تێكەلەو ببوون و بە ئاسانى لەیەك جیانەدەكرانەوێ.

شەو تا دەھات درەنگتر دەبوو و سەما و خواردنەوێ و مۆسیقا و پیلایو لەیەك خشاندنیش گەرمتر. ئەویش، بە چاوە كزبووێ خەوآلۆھەكانیەوێ بەربەرەكانى خەوى دەكرد تابتوانییت دلی داىكى ھەردەم لە چاوەپیدا خۆش بكات و پیلایویكى جوان بە دیارى جەژن بو گولچینی دراوسیى بگرییت. جار جاریش لەبەر خۆیەوێ دەیورتاند: "ماقوولانى شار، ئەگەر چى من زۆرم رق لە خیانەتە، بەلام توخوا، تا ھەستتان دەبزویت و تواناتان ھەیه پیلایو لە پیلایوی ژنان بخشینن. من دەزانم بەر لە چوونەوێتان دەبییت دووبارە گوناھەكانتان بە من بشۆرنەوێ."

پیلۆ

به هیمنی لهوان و لهخۆی راما و خهیاڵ وورده وورده بردیهوه "خۆزگه منیش
یهکیک لهوانه دهبووم، چی دهبوو ئهگهر خودا ته نیا یهک کهسی تریشی دهوله مه ند
بکردبوايه، منیش ئیستا به جوانترین پیلۆی له پیستی مامز دروستکراو له گهل
ئافره ته پووز خرینه پیلۆ سووره که سه مام ده کرد. منیش ده متوانی، وهکو ئه وان،
باشترین و جوانترین پیلۆ له پیبکه م و قه شه نگترین سه ما و خۆبادان بکه م، نا ...
من ئه و کات ته نیا پیلۆم له پیلۆی ئافره ته پیلۆ سووره پووز سپیه پره که
ده خشان د، ئه و له سه موویان جوانتره و له سه موویان ناسکتر قاچ له سه ر یه کتر
داده نی ت و ده یله نگین ته وه. من ته نیا هه ز ده که م پیلۆی ئه و پاک بکه مه وه ... ئه و
زۆر به هیواشی پیلۆ ده خاته سه ر سن دووقه که م و به فیزیکه وه کراسه که ی به رز
ده کاته وه، وهیش چه ند هه ز ده که م یه ک جار له گهل ئه و سه ما بکه م، به لām ئه و
..... من ؟! ئاخ له خۆم ... من و ئه و ئاسمان و ریسمانمان به ینه، من
پیلۆی ئه و پاک ده که مه وه تا له گهل یه کیکی تر سه ما بکات! هه ناسه سارد
خۆم، من ته نیا بۆ پیلۆ پاکردنه وه هاتومه ته سه ر دونه نیا من له وه ته ی هه م
پیلۆ بۆیاخ ده که م، که چی پیلۆ وه که ی خۆم بۆیاخ ناکریت ... نا من قه ت
ناتوانم له گهل ئه و سه ما بکه م

ئاخ له م شه وه دوو روو و بی ره حمه ئه وان چ گهرم و گوپن، ئه ویش چ سارد و
خامۆشه ... ئه وان چ سه رقال و سه ر گهرم و سه ر خۆشن، ئه ویش چ بیکا رو
چاوه ریی و مات ... ئه وان چۆن سه ما به سه ر خواردن و شه رابی رژاو ده که ن،
ئه ویش چۆن بۆ له تیك نانی به که باب چه ور کراو دۆش داماو ه کات بۆ ئه وان
چ خیرا و بله زه، بۆ ئه ویش چ هیواش و له سه ر خۆ ده روات ئه و و ئه وان له یه ک
شه و و یه ک شوینن، به لām ئه و له چی و ئه وان له چی

پیلاو

شەوێ درەنگ خەوێ بوو و کازێوێ تازە لە خەو هەلساویش خەریک بوو بەهانیی ئەو شەوێ ماندووێ بیێت و بیحەسینیتهوێ کات درەنگتر و هۆلیش گەرم و گەرمتر دەبوو خشەیی پیلای لەیەک خشاندنیش باشترین هارمۆنیای مۆسیقا مەستەکەیی ئەو شەوێ شەهوێ تاویەیی دەژەنی پیکەنیی پیاوێ چاو سووربووێ کان و قیژەیی ئافرەتە گەرم داها تووێ کانیش دەنگی گۆرانییێژانی وون دەکرد، ئەویش لەو دیو دەرگای شوشەیی هۆلدا، وورده وورده سەری بەسەر شانیدا شوپ دەبوو و لەپەکانیشی، وەکو بازارپەکەیی، ساردو سپر دەبوون و چاوێکانیشی وەکو چرای ئەو شەوێ تا دەهات کزتر دەبوون لەگەڵ یەکەم کازێوێدا، هیمن سەری خستە سەر سندوقەکەیی و هۆشی لە خۆی بپرا خۆی لە دەست فلچەکەیی و فلچەکەش لە دەستی ئەو ئازاد بوون.

فەرهاد سامی

٢٠٠٢ / ١٢ / ٨

هەولێر